

ΤΟΝ ΚΑΙΡΟ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

“ΕΝ ΟΝΟΜΑΤΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ . . . ,

— — —

Ο κύρ Μανώλης, ὁ τοκιστής, ἔρριξε μιὰ ὑστερνὴ ἀχόρ-
ταγη ματιά στὸ μαλαματένιο μενταλιὸ ποὺ ἀναπαύο-
τανε μαλακὰ μέσα στὴ μικρὴ κασσετίνα μὲ τὸ θαλασσὶ
ἀτλάζι — ἓνα ἄμανάτι γιὰ εἴκοσι δραχμὲς — ἔπειτα
τὸ πήρε μὲ τὰ δυὸ χέρια του καὶ τὸ ἀπίθωσε μὲ εὐ-
λάβεια μέσα στὴ βαρεῖα κάσσα του μὲ τὰ τρία κλειδιά ποὺ κλει-
δώνανε καμπανίζοντας, μὲ τὴν εὐχάριστη σκέψη πῶς ὁ θη-
σαυρὸς του εἶτανε τώρα καλὰ ἀσφαλισμένος ἀπὸ κάθε κίνδυνο.
Ἐπειτα πήρε ἓνα μεγάλο φάκελλο ποὺ εἶτανε πάνω στὸ γραφεῖο
του καὶ ἄφησε τὴ ματιά του νὰ πλανηθῇ ἡθρονικά στὴν ἐπιγραφή
μὲ τὰ μεγάλα γράμματα: «Ἀξιότιμον κύριον πρόεδρον τοῦ πα-
τριωτικοῦ συλλόγου ἡ Ἑθνικὴ Ἀναγέννησις».

Ἔσκισε τὸ φάκελλο καὶ διάβασε:

— Συνεδρίαση στὴ Δημαρχία γιὰ τίς οἰκογένειες τῶν ἐφέδρων,
μουρμούρισε.

Ἡ πρόσκληση, ποὺ ἐρχότανε ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν Δήμαρχο, τοῦ
κολάκεψε τὸν ἐγωϊσμό. Καλὸς εἶναι καὶ ὁ παρᾶς, μὰ νὰ σὲ προσ-
καλᾷ καὶ ὁ Δήμαρχος τῆς πρωτεύουσας γιὰ νὰ σοῦ ζητήσῃ τὴ
γνώμη σου δὲν εἶναι μικρὸ πρᾶμμα.

Τὴ στιγμή ἐκείνη μπῆκε βιαστικός, ἀναμμένος ὁ Ἀγγελης, ὁ
ἐπιστάτης του, μὲ τὸ μαῦρο τρομπέ παντελόνι του καὶ τὴ μαύρη
ρεμπόμπλικα ἐπαναστατημένη πάνω στὰ κατσαρὰ μαλλιά του.

— Τᾶμαθες; Ὁ μηχανικός μᾶς ἔπαψε τοὺς ἐργάτες ποὺ δου-
λεύουνε στὸ γιαπί, γιατί, λέει, οἱ σκαλωσιεῖς δὲν εἶναι καλὰ βαλ-
μένες καὶ μπορεῖ νὰ πέσῃ κανένας νὰ σκοτωθῇ, φώναξε.

Ὁ κύρ Μανώλης μὲ τὸ ζαχαρένιο χαμόγελό του, ποῦξερε τὸ
ἀντίδοτο γιὰ κάθε λογῆς δηλητήριο, δὲν ἔδειξε τὴν παραμικρὴ
στενοχώρια.

— Μὴν κάνῃς ἔτσι. Ὅλα θὰ διορθωθοῦνε, ἀποκρίθηκε ψυχρά.

— Τουλόγου του θά μᾶς μάθῃ τώρα πῶς γίνονται οἱ σκαλωσιές. Ἡ μπᾶς καὶ πρώτη βολὰ χτίζουμε σπίτι; Παρολίγο, ξέρεις, νάρπαχτοῦμε.

Κολακεμένος ὁ κύρ Μανώλης γιὰ τὴν ἀφοσίωση τοῦ ἐπιστάτη του, χαμογέλασε.

— Μὰ λές νὰν τοῦ περάσῃ; ρώτησε πονηρά. Ἄς εἶνε. Πές μου τώρα, τί ἔκανες γιὰ τὸ οἰκόπεδο;

— Βρῆκα κάτι Μανιάτες, Θέ μου καὶ γλύτωνα, καὶ τοὺς ἔδαλα μέσα νὰν τὸ φυλᾶνε, ἀποκρίθηκε κείνος.

— Καλά. Πῆγες καὶ σὲ κείνη τῇ νοικάρισσά μας; Τῆς εἶπες νὰ βρῇ σπίτι νὰ φύγῃ; ρώτησε.

Ὁ Ἀγγελεῖς σήκωσε ἀψηλὰ τὴ ρεμπούμπλικά του ὅσο πού πρόσβαλε μιὰ πυκνὴ τούφα ἀπὸ τρίχες πού καθαλλικεύανε τὸ κούτελό του.

— Πῶς δὲν πῆγα. Μὰ ξέρεις τί μοῦ ἀπάντησε; Ποῦ νὰ πάω, λέει, χειμῶνα καιρό. Κατάλαθες, κύριε;

Κεῖνος κούνησε τὸ κεφάλι του.

— Ἔτσι; Ζῆσε μαῦρε μου δηλαδή. Καλά. Πήγαινε νὰ βρῇς τὸ δικηγόρο μας νὰ τοῦ πῆς νὰ κάνῃ μιὰν ἔξωση, εἶπε.

Σὲ λίγο ἀκουγότανε τὸ βαρὺ βῆμα τοῦ Ἀγγελεῖ πάλιν στὸ μαρμαρένιο πεζοδρόμιο, ἐνῶ ὁ κύρ Μανώλης ἔπαιρνε στὰ χέρια του μιὰν ἐφημερίδα κ' ἦ ματιά του ἔφαχνε νὰ βρῇ τὴ στήλη τῆς Μπόρσας πού τόσο εὐγλωττα μιλοῦσε στὴν ψυχὴ του μὲ τὴ συνθηματικὰ γλῶσσα της.

* *

— Ξέρεις νὰ υπογράψῃς; ρώτησε ξερὰ ὁ ἄνθρωπος μὲ τὸ τριμμένο, ξεθωριασμένο παλτὸ καὶ μ' ἓνα μάτσο χαρτιά στὴν ἀμασκάλη του.

Ἡ Κανελλιὼ πούχε κερῶσει τραβήχτηκε μέσα στὴν κάμαρα τρομαγμένη.

— Τί υπογραφές μοῦ ζητᾷς; Δὲν ξέρω ἐγὼ ἀπὸ τέτοια, τραύλισε.

Κεῖνος βγῆκε γιὰ μιὰ στιγμὴ ὄξω καὶ σὲ λίγο ξαναγύριζε μὲ δυὸ ἀνθρώπους πού τοὺς πῆρε ἀπὸ τὸ δρόμο. Μπροστὰ τοὺς ξεχώρισε μιὰ κόλλα χαρτί μέσα ἀπὸ τὸ σωρὸ καὶ τὴν ἐκόλλησε στὸν τοῖχο τῆς πόρτας. Ἐπειτα τοὺς ἔδαλε κ' υπογράψανε σ' ἓνα ἄλλο χαρτί.

Ὅλα γινήκανε μηχανικά, ἀσυγκίνητα. Ἡ Κανελλιὼ παρακολούθησε ὅλη τὴ σκηνὴ ἀπὸ τὸ βάθος τῆς κάμαρας, ζαρωμένη σὲ μιὰ γωνιά, ὅσο πού ὁ παράξενος ἄνθρωπος μὲ τὸ τριμμένο παλτὸ χάθηκε ἀπὸ μπροστὰ της. Τότε τόλμησε νὰ βγῇ ἀπ' τὴ γωνιά της, ζύγωσε σιγὰ-σιγὰ στὴν πόρτα, στάθηκε ἀντίκρου στὴν κόλλα πού δὲν ἤξερε νὰ τὴν ἐδιαβάσῃ καὶ κύτταξε τὰ γράμματα πού στὰ μάτια της κείνη τῇ στιγμὴ μοιάζανε σὰ σχοληκάκια πού περπατοῦσαν ἀργά, ἀνακατωμένα πάνω στὸ ἄσπρο χαρτί σὰ νὰ βόσκανε. Ἐνοίωσε μιὰ σιχασιὰ στὸ ἄσκημο θέαμα, μὰ δὲν

τόλμησε νάπλώσῃ ἀπάνω τὸ χέρι τῆς. Ἔτσι τῆς φαινότανε πὼς θάγγιζε κατὶ λασπώδικο, γλιτσιάρικο, ποὺ θὰ τῆς γιόμιζα σάλια τὰ δάχτυλα.

Ἔκλεισε τὴν πόρτα καὶ τραθήχτηκε μέσα στὴ σκέψη πὼς κάποιοι ἀόριστος κίνδυνος τὴν τριγύριζε. Τὸ μωρό τῆς μέσα στὴ σκάφη ἄρχισε νὰ κλαίῃ. Ἔσκυψε πάνω του καὶ τοῦχωσε τὴ ρώγα τοῦ βυζιοῦ τῆς στὸ στόμα. Λαίμαργα κείνο ἄρχισε νὰ πιπιλίζῃ τὴ ρώγα, μὰ σὲ λίγο ἀπογοητευμένο ἄφησε τὶς μασσελίτσες του νὰ πέσουνε κουρασμένες καρφώνοντας τὰθῶα ματάκια του γιομάτα ἀπορία στὸ πρόσωπο τῆς μάννας του, σὰ νάθελε νὰ τῆς πῇ «Τί μοῦ τῶθωσες αὐτό; Εἶναι στεγνό».

— Τί νὰ σοῦ κάνω, σὰν εἴσουνε ἄτυχο, μурμουούρισε ἡ Κανελλιῶ, ἐνῶ κείνο ξανάρχιζε ἓνα παραπονετικὸ κλάμα.

Ἔσκυψε καὶ κόλλησε τὰ χεῖλια τῆς καυτερά στὰ βρεμμένα ματάκια του, σὰ νάθελε μὲ τὴν πύρα τῶν φιλιῶν τῆς νὰ τοῦ στεγνώσῃ τὰ δάκρυα...

* * *

Δὲν ἄργησε νὰ βγῇ κ' ἡ ἀπόφαση.

— Πήγαινε πὲς τῆς νὰ φύγῃ μὲ τὸ καλό, εἶπε ὁ κύρ Μανώλης.

— Ἐκανα κατὶ καλλίτερο, ἀποκρίθηκε ὁ Ἀγγελῆς ποῦξερε καλὰ τὴ δουλειά του σὲ τέτοιες περιστάσεις.

— Δηλαδή;

— Πῆγα καὶ τῆς ἔδωγα τὰ παράθυρα, τῆς πῆρα καὶ τὴν πόρτα, τώρα ἂν μπορῇ ἄς καθήσῃ, εἶπε ὁ Ἀγγελῆς εὐχαριστημένος μὲ τὸ κατόρθωμά του...

Βλέποντας τώρα ἡ Κανελλιῶ ἠκείνες τὶς δύο τρύπες ποὺ χάσκανε θαρροῦσε πὼς πάνω στὸ κορμί τῆς ἀνοιζανε ἄξαφνα δύο τρύπες κ' ἡ ζωὴ τῆς ξέφευγε σιγά-σιγά ἀπὸ μέσα... Κρέμασε δυὸ σεντόνια γιὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὰ μάτια τῶν γειτόνων ποὺ μαζεψόντανε ἀπὸξω νὰ κάνουνε χάζι.

— Αἱ, αἱ, θέατρο! караγκιόζης! φωνάζανε τὰ παιδιὰ...

Ἦρθε τὸ δειλινό. Μολυθένιος ὁ οὐρανός. Τὸ κρῦο σφάζει κι' ὁ ἀγέρας φουσκώνει: τὸ μπερντέ ποὺ κρέμεται στὸ παράθυρο σὰν τὸ πανὶ τῆς βάρκας. Κολλάει τὰ μάτια τῆς σὲ μιὰ μικρὴ τρυπίτσα πάνω στὸν ἄσπρο μπερντέ καὶ ἡ ματιὰ τῆς σὰν τοῦ φυλακισμένου ξεχύνεται ὅξω λαίμαργα. Ἐρημος τώρα ὁ δρόμος. Τὸ κρῦο ποὺ σφάζει τοὺς μάζωξε ὅλους μέσα. Μιὰ κληματαριά ἀπλώνει ξερά τὰ κλαδιά τῆς πάνω στὰ κεραμίδια. Ἐνα πουλάκι ποὺ κάθεται στὸ σαμάρι τῆς μάντρας φτερουγάει τρομαγμένο ταισιρίζοντας, γυρεύοντας κάποια ζεστή τρυπίτσα γιὰ νὰ φωλιάσῃ τὴ νύχτα. Μακρυὰ ἀσπρολογάει ἡ κορφὴ τοῦ βουνοῦ, ποὺ τὸ πλακώνει τὸ χιόνι ἀλύπητα. Ἐνα μικρὸ ἄσπρο συννεφάκι βγαίνει ἀπὸ τὴν καμινάδα τοῦ ἀντικρυνοῦ μεγάλου σπιτιοῦ μηνώντας μιὰ γλυκεῖα συντροφιά γύρω σ' ἓνα ζεστὸ τζάκι...

Ὁ νοῦς τῆς πέταξε κείνην τὴ στιγμὴ στὸν ἄντρα τῆς ποῦλειπε

Πρόχειροι φούρνοι τῆς ἐκστρατείας ἐξωθι τῆς Θεσσαλονίκης

μακρυά, θυμήθηκε πὼς τονὲ πῆρε μὲ ἔρωτα καὶ — γιὰ πρώτη φορά — βλαστήμησε τὴ στιγμή πού τονὲ πρωτογνώρισε.

— Τί μὲ πῆρες, σὰ δὲν μπορούσες νὰ μὲ ζήσης, μουρμούρισε· μὰ στὴ στιγμή, σὰ νὰ μετάνοιωσε, πρόστσε:

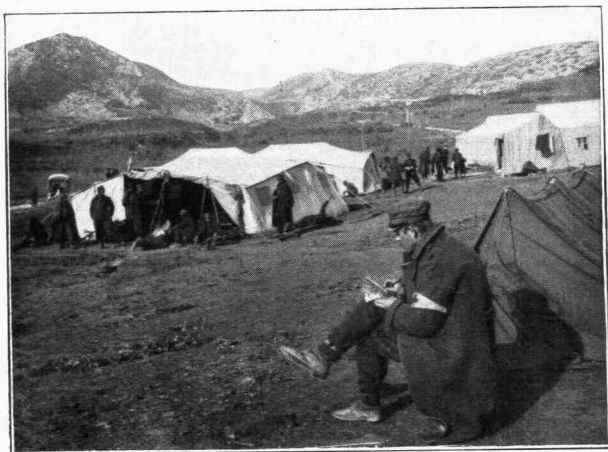
— Σχώρα με, ἀγαπημένε μου, δὲν ξέρω τί λέω.

Πέρασε ξύπνια ὅλη τὴ νύχτα. Καμίνει τὸ κεφάλι της. Τὸ πρῶτ εἶχε πάρει πιά τὴν ἀπόφασί της.

Πῆρε τὸ παιδί της στὴν ἀγκαλιά, τὸ κουκούλωσε γιὰ νὰ μὴν τὸ χτυπάη ὁ ἀγέρας καὶ βγῆκε... Περπατοῦσε βιαστικά. Κάποτε ἔσκυβε κι' ἀκουμποῦσε τὰ χεῖλια της στὰ χεῖλια τοῦ παιδιοῦ, σὰ νᾶθελε μέσα στὴν εὐλογημένη ἐκείνην τρυπίτσα νάφήση νὰ στραγγίση ὅλο τὸ αἷμα τοῦ κορμιοῦ της... Ἐφτασε στὸ γραφεῖο τοῦ κύρ Μανώλη. Ἐκανε καμπόσες βόλτες στὸ ἔρημο πεζοδρομιο ἀναποφάσιστη, ἔπειτα ἔσπρωξε τὴν πόρτα καὶ μπῆκε.

Μοναχὸς του μέσα ὁ κύρ Μανώλης ἔσκυβε κείνη τὴ στιγμή πάνω σὲ κάποιο χοντρὸ κατάστιχο, γιομᾶτο νοῦμερα. Σὰν εἶδε τὴν Κανελλιὼ νὰ μπαίνει μὲ τὸ παιδί στὴν ἀγκαλιά, πού πρώτη φορά τὴν ἔβλεπε, νόμισε πὼς θάναι κάποια ἀπὸ τίς συνηθισμένες πελάτισσες πού ἐρχόντανε καθεμέρα γιὰ νὰ βάλουνε ἀμανάτι κάτι πολῦτιμο, καὶ πῆρε τὴ συνηθισμένη ψυχρὴ ἔκφραση πού ἔπαιρνε σὲ τέτοιες περιστάσεις.

— Εἶμαι ἡ νοικάρισσα πού μοῦ κάνατε τὴν ἐξωση, εἶπε ἡ Κα-

Ἀπὸ τὴν ἐκστρατείαν τῆς Ἡπείρου.—Ἐξω ἀπὸ τὸ Μπιζάνι

νελλιῶ βιαστικά, λαχανιαστὰ ἀπὸ τὴ συγκίνηση ποὺ τὴν ἔπνιγε.

Ὁ κύρ Μανώλης ζάρωσε τὸ κούτελό του σκεπτικὸς καὶ σηκώθηκε ὀρθιος.

—Λοιπὸν; ρώτησε κολλώντας τὰ μάτια του στὸ ἄδρὸ στῆθος τῆς ποὺ ἀνεθοκατέβαινε βιαστικά.

—Ὁ ἄντρας μου εἶναι στρατιώτης, στὸν πόλεμο. Ἄμα ξαναγυρίσω, θὰ δουλέψῃ νὰ σὰς πληρώσῃ. Λυπηθῆτε με, τραύλισε.

Τὰ φράτα μάγουλά τῆς κοκκινίζανε σὰν ὥριμο ροδάκινο.

—Ὁ ἄντρας σου εἶναι στρατιώτης. Μιὰ γυναῖκα ἔρημη δηλαδή... Αὐτὸ εἶναι πολὺ κακό. Ἄν τῶξερα ἀπὸ τὴν ἀρχή... φώναξε κείνος μὲ ψεύτικη συγκίνηση.

—Συγκινήθηκε, σκέφτηκε ἡ Κανελλιῶ ποὺ ἄρχισε νὰ ἐλπίζῃ. Εἶμαι μιὰ δυστυχισμένη. Ὅ,τι εἶχα, τὰ πούλησα. Ἄδειασα ὅλο τὸ σπίτι. Αὐτὸ μπορεῖτε νὰ τὸ ἰδῆτε καὶ μοναχὸς σας.

—Στρατιώτης! Καὶ φαμελίτης! Εἶναι ἀλήθεια τρομερό. Ἐπρεπε νὰ τὸ ξέρω ἀπὸ τὴν ἀρχή. Δὲν εἶναι λόγος γιὰ λίγες ψωροδραχμὲς. Σὲ αὐτὴ τὴν περίσταση, ποὺ ἐκεῖνοι ἐκεῖ ἀπάνω χύνουνε τὸ αἷμα τους, ὅλοι μας πρέπει νὰ βοηθήσουμε... θὰ περάσω καὶ μοναχὸς μου ἀπὸ τὴν κάμαρά σου...

Ὁ τόνος τῆς φωνῆς του εἶτανε μαλακός. Ἐσκυψε πάνω στὸ μωρὸ ποὺ κρατοῦσε στὴν ἀγκαλιά τῆς καὶ δοκίμασε νὰ χαϊδέψῃ τὸ μάγουλό του. Τὸ χέρι του ἀκούμπησε πάνω σὲ κάτι τι μαλακό. Ἀνατρίχιασε. Ἐκείνη χαιρέτισε κ' ἔφυγε.

— Τί μαλακός! Τί καλὰ ποὺ τὸ σκέφτηκα, μουρμούριζε στὸ δρόμο ἡ Κανελλιὼ καθὼς γύριζε γιομάτη ἐλπίδες στὸ σπίτι της. Τὸν περίμενε τὸ ἴδιο βράδυ, μὰ δὲ φάνηκε.

— Κουδέντα εἴτανε. Ποὺ καταδέχονται αὐτοὶ νὰ μποῦνε στὶς καλύδες μας; Ἄς μὴν ἐπιμένῃ τὸ ἐλάχιστο στὴν ἐξωση, συλλογιότανε. Ἀργότερα ἦρθε ἓνας χαμάλης καὶ ξανάφερε τὴν πόρτα καὶ τὸ παράθυρο. Στάθηκε μάλιστα κι' ὁ ἴδιος καὶ τὰ ξανάβαλε στὴ θέση τους.

— Ἐχὼ διαταγὴ ἀπὸ τὸν κύρ Μανώλη, εἶπε.

Σὰν ἔκλεισε τὴν πόρτα της μὲ τὸ σούρτη, ἔνοιωσε τὸν ἑαυτὴ της σιγουραρισμένο ποὺ πρῶτα νόμιζε πῶς εἴτανε στὸ δρόμο. Τί γλυκὸ ποὺ εἶναι ἔτσι τὸ σπιτάκι μὲ τὸ παράθυρο κλειστὸ κι' ὅξω νὰ σφυρίζῃ ὁ ἀγέρας... Πέρασε κ' ἡ ἄλλη μέρα.

— Οὐτε σήμερα. Πάει, δὲ θὰ ρθῇ, μουρμούρισε.

Τὸ βράδυ ἄκουσε χτύπο στὴν πόρτα. Ἀπὸ τὴ μέρα ποὺ ἀντίκρουσε τὸν κλητῆρα, ἔνοιωθε χτύπο στὴν καρδιά σὰν ἄκουγε νὰ τρίξῃ ἡ πόρτα. Ἐτρεξε νανοῖξη.

— Μπᾶ; Ἡ ἀφεντειά σας τέτοιαν ὥρα; φώναξε σαστισμένη.

— Δὲν ἄδειασα νωρίτερα, δικαιολογήθηκε ὁ κύρ Μανώλης καὶ χώθηκε μέσα βιαστικὸς σὰ νὰ τὸν κυνηγοῦσε κάποιος, σὰ νὰ ντρεπότανε μὴν τὸν ἰδῇ κανεῖς στὴν κάμαρα μιᾶς φτωχῆς γυναῖκας. Ἀναμμένο τὸ μοῦτρο του ἀπὸ τὸ κρῦο κι' ἀπὸ τὸ δρόμο. Ἐρριξε μιὰ ματιὰ γύρω του. Εἴτανε ἀλήθεια μιὰ κρυάδα μέσα στὴ γυμνὴ κάμαρα, ποὺ τὴνὲ φώτιζε ἓνα μικρὸ καντηλάκι... Ἐπειτα ζύγωσε κοντὰ της.

— Λοιπὸν ὁ ἄντρας σου εἶναι στρατιώτης. Μοναχὴ σου, ἔρημη, ἀπροστάτευτη, μιὰ τόσο ὁμορφὴ γυναικούλα. Ἄς λείψῃ ὅσο εἶναι ἀνάγκη ἐκεῖνος. Εἶμαι γὼ στὸ πόδι ἐκείνου. Κι' ἅμα γυρίσῃ ἀκόμα, πάλς γὼ...

Ζύγωσε πὶὸ κοντὰ. Ἡ γλῶσσα του κολλοῦσε στὰ χεῖλια του ἀπὸ τὴ γλύκα... Ἡ Κανελλιὼ δὲ χρειαζότανε νὰκούσῃ τίποτες ἄλλο. Εἶχε γελαστῇ στὶς ἐλπίδες της. Σὰ νὰ σήκωσε ἄξαφνα μιὰ βαρεῖὰ πλάκα κι' ἀποκάτω φανήκανε κολλημένα κόκκινα, φιλούτσικα σκουληκάκια. Ἐτσι ξεσκεπάστηκε κ' ἡ ψυχὴ του κείνη τὴ στιγμὴ σκουληκιάρικη, βρώμικη, σάπια...

Τραβήχτηκε στὸ βάθος τῆς κάμαρας τρομαγμένη. Τὴν ἀκολούθησε μὲ ἓνα ἡλίθιο γέλιο στὰ χεῖλια, μὲ τίς ἀγκάλες του ἀνοιχτές σὰν ταναλία ποὺ ζητοῦσε νὰ τὴνὲ σφίξῃ. Πυρωμένο σίδερο ἡ ματιὰ του, βρώμικη ἡ ἀνάσα του...

— Μὲ σκοτώσανε, ἀντηχῆσανε ἄξαφνα ἄγριες φωνές μέσα στὴ σιγαλιὰ τοῦ δρόμου, κ' ἓνας ἄνθρωπος ξεπετάχτηκε μέσα ἀπὸ τὴν κάμαρα τῆς Κανελλιῶς.

Γειτόνοι, ποὺ πεταχτήκανε τρομαγμένοι ἀπὸ τὰ σπίτια τους, χωροφυλάκοι, περικυκλώσανε μὲ εὐλάβεια τὸν κύρ Μανώλη ποὺ τὰ αἵματα τρέχανε ἀπὸ τὸ κεφάλι του καὶ κυλούσανε πάνω στὸ ἄσπρο κολλάρο του...

— Ἦρθα νὰ ζητήσω τὸν παρὰ μου καὶ μὲ σκοτώσε ἢ κακούργα! φώναζε ὁ κύρ Μανώλης, ἐνῶ οἱ χωροφυλάκοι τραβούσανε τὴν Καλλιὴν σούρνοντας στὴν ἀστυνομία καὶ τὸ πλῆθος ἀκολουθοῦσε πυκνὸ πίσω της ἀλαλάζοντας...

Δικαιολογήθηκε στὴ γυναῖκα του ποὺ ἔκοψε τὸ αἷμα της σὰν τὸν εἶδε νὰ μπαίνει στοὺς σπῆτι μὲ τὸ κεφάλι μαντηλοδεμένο.

— Ἐχεις κ' ἓνα γράμμα ἀπὸ τὸ μεσημέρι, τοῦ εἶπε.

Γράμμα πάλε ἀπὸ τὸ Δήμαρχο. Ἡ ἐπιτροπὴ γιὰ τίς ἀπορεφφαμελιές τῶν ἐφέδρων, ποὺ εἴτανε κι' αὐτὸς μέλος, τὸν προσκαλοῦσε ἀπόψε σὲ συνεδρίαση.

Εἴτανε ἀνάγκη νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ἀπουσία του. Κάθησε στὸ γραφεῖο του κι' ἄρχισε νὰ γράφῃ σὲ μιὰ μικρὴ ἀριστοκρατικὰ κολλίτσα. Μιὰ ξαφνικὰ κακοδιαθεσία ἔφτανε γιὰ νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ἀπουσία του. Ὡς τόσο ὁ Σύλλογός του καμμιά δυσκολία δὲ θὰ εἶχε νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὴν ἀπόφασιν τῆς ἐπιτροπῆς γιὰ ἓναν τέτοιον πατριωτικὸ σκοπὸ, γιὰ τίς φαρμίλιες ἐκείνων ποὺ χύνουνε τὸ αἷμα τους γιὰ τὴν πατρίδα.

Ἐκλείσε τὸ γράμμα σ' ἓνα φάκελλο καὶ τὸ ἔδωσε σ' ἓναν ὑπηρέτη του νὰ τὸ φέρῃ ἀμέσως στὸν Δήμαρχο...

Πρῶτῃ πρῶτῃ ἔφτασε ὁ δικαστικὸς κλητῆρας στοὺς σπῆτι τῆς Καλλιῆς. Φοροῦσε πάλε τὸ ἴδιον τριμμένο παλτό. Τὸν συνώδευε κι' ὁ Ἀγγελῆς. Ἡ Καλλιὴν ποὺ ξενύχτησε στὸ τμήμα καρτεροῦσε ἀκόμα τὸν ἀστυνόμο γιὰ νὰ τὴν ἀνακρίνῃ. Ὁ κλητῆρας μὲ πρόσωπο ξερὸ, σοβαρὸ, ἀμίλητος ἔδωσε μίαν ἀσπρογάλαζην κορδέλλα στὸ μανίκι τοῦ παλτοῦ του κι' ἄρχισε νὰ πετάῃ ἓνα ἓνα στὸ δρόμο ὅσα πράγματα βρισκόντανε κεῖνῃ τῇ στιγμῇ μέσα στὴν κάμαρα «ἐν ὀνόματι τοῦ νόμου καὶ τοῦ βασιλέως» καθὼς ἐδῆλωσε στὴν ἀρχή.

— Καλὰ νὰ τῆς κάνῃ! Ἀκοῦς νὰ φερθῇ ἔτσι σ' ἓναν τέτοιον κοτζάμ νοικοκύρη! Ἐπὶ τέλους ὁ ἄνθρωπος τὸν παρὰ του ἤρθε νὰ ζητήσῃ, μουρμούριζε ὁ μπακάλης τῆς γειτονίας μὲ τὴν ἀλατζίνα ποδιὰ καὶ τ' ἀνασηκωμένα μανίκια τοῦ πούκαμισοῦ του στὰ χοντρά, μαλλιασμένα μπράτσα του...

ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ

Σὲ μιὰ εὐμορφὴ νοσοκόμον τοῦ «Ἐρυνδρουῦ Σταυροῦ»

ΜΕΣΑ εἰς τοὺς πληγωμένους τί γυρεύεις, μπρὲ μαργιόλα,
μὲ δυὸ μάτια ὅπου σφάζουν σὰν σπαθιά, σὰν πολυβόλα;
Θὰ τοὺς πάρῃς στὸ λαιμό σου κ' εἶνε ἁμαρτία μεγάλη.
Πᾶς νὰ κλείσῃς τὴ πληγὴ τους ἢ νὰ τοὺς ἀνοίξῃς κι' ἄλλη;

ΣΑΤΑΝΑΣ